

STRATEGI - HF 2016-2022

INTRODUKSJON

Humanistisk forskning har tre tyngdepunkter: historiske, språklige og estetiske studier. Det historiske perspektivet er en viktig kilde til kunnskap og forståelse innen alle humanistiske fag. Studiet av språk gir innsikt i menneskenes fremste erkjennelsesredskap så vel som tilgang til vår egen og andres kultur og historie. De estetiske fagene står for intellektuell bearbeiding og formidling av kunst, litteratur og musikk. I tillegg kommer filosofi, som behandler grunnlagsproblemer innen humanistiske såvel som andre vitenskapelige disipliner. Bredde i fagtilbudet er en forutsetning for kvalitet i forskning og utdanning ved et humanistisk fakultet. Vårt fakultet har sterke fagmiljøer innenfor alle de nevnte kunnskapsområdene.

Det humanistiske fakultet ved Universitetet i Bergen er det nest største humanistiske forskningsmiljøet i landet. Det består av fem institutter og to tverrfakultære sentre med tilsammen vel fire hundre ansatte, hvorav fire femdelere i vitenskapelige stillinger. Fakultetets vitenskapelig ansatte står for et meget stort antall vitenskapelige publikasjoner, har et vidt forgrenet nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid, og bidrar sterkt i formidling av forskningen. Tallet på avlagte doktorgrader er i vekst. Fakultetet har godt over tre tusen studenter fordelt på bachelor- og masterprogrammer i drøyt to dusin studiefag, samt en rekke årsstudier og etter- og videreutdanningstilbud.

Fakultetets økonomiske situasjon har i de siste årene vært relativt solid. Etter en midlertidig nedgang ser det ut til at søknadstallene til studiene igjen er i vekst. Varslede omlegginger i den nasjonale finansieringsmodellen for forskning og høyere utdanning samt reduserte overføringer fra universitetet sentralt gjør at fakultetet likevel står overfor utfordringer.

Fakultetet har imidlertid gode forutsetninger for å møte disse utfordringene. Den viktigste ressursen vil fortsatt være den delen av de vitenskapelig ansattes stillinger som finansieres over grunnbudsjettet. For å opprettholde og styrke dagens aktivitetsnivå og handlingsrom, bør omfanget av eksternt finansiert forskning økes og flere av våre studenter bør fullføre sin gradsutdanning. Grunnlaget for å lykkes med dette vil være fri, forskerinitiert og langsiktig forskning og solid, forskningsbasert utdanning.

Fakultetet har gode forutsetninger for å møte disse utfordringene. I dette dokumentet presenterer vi fakultetets strategi for årene 2016-22, som bygger på og utdyper den overordnede strategien for Universitetet i Bergen. Strategien vil være grunnlag for fakultetets handlingsplaner, årsplaner, budsjett og øvrige styringsdokument.

VISJON

Det humanistiske fakultet skal opprettholde og styrke fri, forskerinitiert og langsiktig forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid og solid, forskningsbasert utdanning i en stor bredde av disipliner. Faglig autonomi, grundighet, redelighet, integritet og kritisk åpenhet skal sikre nyskapende og samfunnsgagnlig forskning og utdanning og kunnskapsbasert og kritisk samfunnsdebatt.

OVERORDNEDE MÅL

For å realisere denne visjonen skal fakultetet i perioden 2016-2022 arbeide særlig mot fire overordnede mål: 1) kvalitetsutvikling av forskning, kunstnerisk utviklingsarbeid og utdanning, 2) tverrfaglig forskning og utdanning, 3) internasjonalisering og 4) synlighet og deltagelse.

KVALITETSUTVIKLING AV FORSKNING, KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID OG UTDANNING

Kvalitet skal fortsatt være det overordnede prinsippet for all virksomhet ved Det humanistiske fakultet.

Fakultetet skal verne om langsiktig forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid og legge forholdene til rette for at de vitenskapelig ansattes forskningstid respekteres og utnyttes. Sterke og nyskapende fagmiljøer og individuelle forskere skal stimuleres. Økt ekstern finansiering skal tilstrebes der det kan tjene til å heve kvaliteten på forskningen. Undervisningen ved fakultetet skal være forskningsbasert og deltakende. Studietilbudene skal balanseres mellom innretning mot forskning og arbeidslivsrelevans.

TVERRFAGLIG FORSKNING OG UTDANNING

I en tid preget av store sosiale, kulturelle og miljømessige endringer, aktualiseres spørsmål om etikk, vår felles hukommelse og våre verdier, som de humanistiske fagene er godt rustet til å arbeide med. Slike spørsmål krever ofte tverrfaglig tilnærming. Solid grunnforskning i en bredde av disipliner er det beste grunnlaget også for tverrfaglig forskning og utdanning. Det humanistiske fakultet er dermed godt rustet til å delta i tverrfaglig undervisning og forskning i møtet med store samfunnsutfordringer og i UiBs felles satsingsområder. Fakultetet skal styrke samarbeidet på tvers av interne instituttgrenser, med andre fakulteter ved UiB og med andre forskningsinstitusjoner nasjonalt og internasjonalt. Dette arbeidet skal bidra til å utvikle forskningsdisiplinene ved fakultetet og skape dynamiske utdanningsløp og studentmiljø.

INTERNASJONALISERING

En stadig større andel av fakultetets ansatte og studenter rekrutteres internasjonalt. Omfanget av internasjonalt forskningssamarbeid øker. Det at såvel forskere som studenter må gjøre seg gjeldende på en internasjonal arena bidrar også til økt kvalitet i forskning og utdanning. Fakultetet skal derfor arbeide målrettet for å styrke det internasjonale forskningssamarbeidet og øke den internasjonale publiseringen. Det skal etableres flere studietilbud rettet mot internasjonale studenter. Fakultetet skal arbeide aktivt for å styrke gjennomføringen av universitetets språkpolitikk og fortsatt bidra til norskopplæring for utenlandske studenter og ansatte.

SYNLIGHET OG DELTAKELSE

Fakultetets ansatte bidrar aktivt og synlig til samfunnsdebatten med bred formidling av forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid. I strategiperioden skal særlig den faglige formidlingen rettet mot skole og ungdom styrkes. Fakultetet skal øke samarbeidet med skolene, arbeide for å spre kunnskap om studieløpene vi tilbyr og gi tydelig informasjon om studentenes kompetanse. Den digitale formidlingen av fakultetets forskning og

utdanning skal styrkes. Fakultetet skal arbeide for styrket oppmerksomhet og kunnskap om de humanistiske fagenes samfunnsbidrag til allmenn kunnskap, kulturforståelse, kommunikasjonsferdigheter, tolkningskompetanse og kulturarvforvaltning.

FORSKNING: sterke forskningsmiljø og internasjonal orientering

Det humanistiske fakultet har et utstrakt internasjonalt samarbeid, et mangfold av forskningsområder og et stort tilbud av studieprogrammer. Fakultetets store faglige bredde er et komparativt fortrinn for forskningen. Til grunn for denne virksomheten ligger fri, forskerinitiert og langsiktig forskning. Alle fakultetets vitenskapelige stillinger har en betydelig forskningsdel. Dette gir muligheter for en bredspektret forskningsvirksomhet og en solid forskningsbasert utdanning.

Fakultetet skal verne om den individuelle og nysgjerrighetsdrevne forskningstradisjonen.

Store forskningsmessige gevinster hentes gjennom det perspektivmangfold og de kritiske blikk fra utsiden som muliggjøres gjennom tverrfaglig samarbeid. Fakultetet skal legge til rette for tverrfaglig forskning for å stimulere til fornyelse av fagdisiplinene selv og for å fremme utforskningen av nye områder. Fakultetet vil arbeide for at tverrfaglige forskergrupper og forskernettverk kan opprettes uhindret på tvers av institutt og fakultet. Fakultetet skal legge til rette for tverrfaglige utdanningstilbud, også på tvers av institutt og fakultet.

Den eksterne forskningsfinansieringen skal økes. Fakultetet skal støtte særlig lovende forskningsmiljøer med internasjonalt gjennomslagspotensial. Vi vil arbeide for å oppnå et Senter for fremragende forskning ved fakultetet og flere større prosjekter finansiert av EU-midler og andre eksterne kilder. Fakultetets fagfelleskap og administrative støttetjenester skal sikre at forskningsprosjektene utformes og gjennomføres på en profesjonell måte.

Fakultetets forskning er internasjonal. I strategiperioden skal fakultetet øke den internasjonale publiseringen.

Forskning omkring globale og lokale samfunnsutfordringer krever at ressurser og kunnskap føres sammen på tvers av disipliner, undervisningsfag og forskningsmetoder. Fakultetet vil føre en aktiv politikk overfor eget universitet, Forskningsrådet og EU-forskningens institusjoner for å fremme humanistisk grunnforskning så vel som de humanistiske kunnskapsområdenes relevans for å løse store samfunnsutfordringer og brede forskningspolitiske satsninger. Det humanistiske fakultet skal gjøre seg sterkt gjeldende i UiBs tverrfaglige satsingsområder. Fakultetet skal være sentral i UiBs klynge for middelalderstudier.

Fakultetet har ansvar for betydelige arkiver og samlinger av språkvitenskapelig, historisk, filosofisk og kulturvitenskapelig materiale som er viktige forskningsressurser. Fakultetet skal arbeide for at dette materialet blir tilfredsstillende lagret, katalogisert,

digitalisert og tilrettelagt for forskning i henhold til en overordnet plan og i nært samarbeid med Universitetsbiblioteket.

I forskerutdanningen vil vi arbeide for ph.d.-stipendiatenes miljøstøtte lokalt og kontakt med internasjonal forskning. Kandidatene skal integreres i og være et ansvar for forskergrupper, og de skal delta aktivt i forskernettverk utover egen institusjon.

Synliggjøring og formidling av forskning stilles overfor nye utfordringer, som ikke minst krever økt digital kompetanse. Fakultetet vil ha oppmerksomhet på forbedring av forskningspresentasjonen, både når det gjelder enkeltprosjekter og for fakultetets forskningsvirksomhet som helhet.

UTDANNING: God studiekvalitet og attraktive læringsmiljø

Utdanningene ved Det humanistiske fakultet er og skal være forskningsbaserte. Det betyr at utdanningene ikke bare skal gjøre studentene fortrolige med den internasjonale forskningen innenfor det fagområdet det gjelder, det betyr også at foreleserne skal presentere sin egen forskning og at studentene skal tilegne seg de prinsipper og holdninger som ligger til grunn for forskningsbasert argumentasjon, kritisk refleksjon og intellektuelt ansvar. I tillegg til å tilegne seg avansert kunnskap innenfor disiplinene skal studentene utdannes til å besitte generelle kommunikative, analytiske og kritiske ferdigheter som er verdifulle i forskningen såvel som i arbeidslivet for øvrig, og som sporer til aktiv deltakelse i samfunnet. Frafall og gjennomføringstid skal reduseres. Produksjon av såvel studiepoeng som kandidater skal økes.

Arbeidet med å utvikle fleksible, dialogbaserte og varierte læringsformer skal fortsette. Pedagogisk utviklingsarbeid og pedagogisk kompetansebygging skal støttes. Studentene skal inviteres til gjesteforelesninger, seminarer, konferanser og disputaser, og det skal arbeides med utvikling av mentorordninger. Det skal legges til rette for bruk av digitale læringsformer og læremidler, og tilbudet om digitale vurderingsformer skal utvides.

Mottaket av nye studenter skal styrkes slik at studentene tidlig integreres i et faglig og sosialt fellesskap. Det fysiske studiemiljøet skal legges best mulig til rette for trivsel og funksjonalitet. Ved Griegakademiet er det spesielt behov for tiltak for å forbedre situasjonen i påvente av nybygg.

Arbeidslivets behov og fakultetets forskningsområder følger ikke nødvendigvis grensene for forskningsdisiplinene. Bredde er et viktig kjennetegn ved fakultetets studietilbud. Fakultetet vil utrede etablering av studieprogrammer og emner på tvers av etablerte faggrensener. Informasjon og bevissthet om studienes arbeidslivsrelevans skal styrkes bl.a gjennom alumnus-ordningen, kontakt med arbeidslivet og økt innslag av praksis i utdanningene.

Fakultetet skal arbeide for styrket studentrekruttering ved å etablere solide kontakter med skolene og synliggjøre de humanistiske vitenskapenes kompetanse og samfunnsrelevans. Samarbeidet med universitetsskolene vil være viktig i denne sammenhengen. Studieinformasjon som gis gjennom digitale medier skal forbedres og

aktualiseres. Fakultetet skal styrke rekrutteringen til masterutdanningen, ikke bare lokalt og nasjonalt, men også internasjonalt.

Fakultetet skal spille en viktig rolle i utdanningen og videreutdanningen av fremtidens lærere. Fakultetet skal ha god kontakt med skolen og dens fremtidige behov. Innføringen av den femårige lærerutdanningen vil kreve en betydelig satsing også for universitetene. Samarbeidet med partnerskolene skal styrkes og utvides. Fakultetet skal bidra til å profilere lærerutdanningen ved Universitetet i Bergen som en forskningsbasert utdanning og at våre masterutdanninger derfor har praksisrelevans. Fakultetet skal arbeide for god rekruttering til studiene, fornuftig arbeidsdeling med høyskolene, flere studieplasser og flere fag i lektorutdanningen.

Det humanistiske fakultet har lenge hatt et omfattende tilbud innenfor etter- og videreutdanning. I tråd med den nasjonale satsningen på etter- og videreutdanning for lærere i grunnskole og videregående skole skal tilbudet videreutvikles i dialog med kommuner og fylkeskommuner. Andre viktige satsningsområder for etter- og videreutdanning er helsevesenet, offentlig administrasjon, bibliotek-, arkiv- og museumssektoren.

Internasjonalisering av studietilbudet skal fremmes gjennom kvalitetssikring av eksisterende utvekslingsavtaler, etablering av nye utvekslingsavtaler og økt bruk av lærerutveksling i forbindelse med studentutveksling. De utenlandske studiesentrene skal brukes mer aktivt i utveksling av studenter og lærere. Forholdene for utenlandske studenter skal bedres ved mer og bedre tilrettelagt engelskspråklig studieinformasjon, ved bedre tilrettelegging av norskkursene, og ved faglig-sosiale tiltak. Oppretting av flere engelskspråklige utdanningstilbud skal vurderes.

KONTAKT MED OMVERDENEN

Det humanistiske fakultet er en viktig lokal, nasjonal og internasjonal kunnskapsressurs. Kunnskapen som forvaltes og forskningen som utøves ved fakultetet kommer samfunnet til gode på en rekke måter – gjennom våre kandidater, formelle og uformelle nettverk, videreutdanning, formidling og kunnskapsstøtte til offentlig forvaltning og næringsliv.

Fakultetet skal utarbeide en helhetlig plan for kartlegging, presentasjon og formidling av forskningen og utdanningene ved HF. Presentasjonen og synliggjøringen av fakultetets forskning skal ikke bare følge undervisningsdisiplinene, men også være fagovergripende og tematisk.

Vi skal bidra til å danne og aktivt delta på møteplasser for kunnskap, kultur og kritisk dialog.

Samarbeidet med universitetsskolene skal prioriteres, og kontakten med barneskoler, folkehøyskoler og ungdomsskoler skal styrkes.

Vi skal bidra med en kritisk og kunnskapsbasert stemme i offentlig debatt om aktuelle samfunnsspørsmål.

Vi skal ha god og jevn kontakt med skole, kulturinstitusjoner, forvaltning, museumsinstitusjoner, arbeidsliv og andre brukergrupper.

Vi skal videreutvikle arbeidet med våre alumni.

Vi skal styrke digital formidling av forskning og samlingsressurser.

ORGANISASJON OG ARBEIDSMILJØ

Fakultetet skal være en stimulerende og utviklende arbeidsplass for alle ansatte og studenter. Arbeidsmiljøet skal være preget av gjensidig respekt, profesjonalitet, faglig felleskap, redelighet og åpenhet. Vi skal arbeide for tillitsfulle og respektfulle forhold mellom beslutnings- og kompetansenivåene.

Fakultetet skal ha en organisasjonsstruktur som er best mulig tilpasset forsknings-, formidlings- og utdanningsvirksomheten. Organisasjonsendringer og omstillingsprosesser skal være åpne og fundert på medvirkning.

Fakultetet skal legge til rette for faglige og sosiale møteplasser og arenaer på tvers av instituttene og sentrene.

Våre ledere skal være tydelige og fremme en positiv, involverende organisasjonskultur og stimulere til et produktivt og inspirerende arbeidsmiljø. Vi skal videreutvikle et godt samarbeid og felleskap på tvers av organisasjonsstruktur og nivåer .

Fakultetet skal legge til rette for lederopplæring og lederutvikling for faglig og administrativ ledelse samt kompetanseutvikling for personale i alle stillingskategorier, i tråd med virksomhetens behov.

Fakultetet skal arbeide for å styrke samhandlingen mellom universitetsnivået, fakultetsnivået og instituttene/senterne.

Fakultetet skal arbeide målrettet for å rekruttere de beste kandidatene nasjonalt og internasjonalt innen alle stillingsgrupper, samt arbeide for økt internasjonal mobilitet og for god kjønnsbalanse.

ADMINISTRASJON

Velfungerende administrative tjenester er grunnleggende for virksomheten, både for å sikre god forvaltningsskikk og for at vi skal levere gode resultater innenfor forskning,

|

formidling og utdanning. Administrasjonen skal være hensiktsmessig organisert og levere tjenester på et høyt nivå.

Vi vil ha en administrasjon med som har høy kompetanse, er i forkant og tar initiativ for å nå faglige og administrative målsettinger.

Vi skal ha en profesjonell administrasjon som støtter opp om den faglige virksomheten, og som legger til rette for kvalitetssikrede og effektive arbeidsprosesser. Det skal arbeides kontinuerlig og systematisk med forbedring av administrative rutiner og arbeidsflyt.

Administrasjonen skal sikre at virksomheten utøves i samsvar med gjeldende regelverk for UiB og offentlig forvaltning.

2. utkast